

Merkittävimmät vaikutukset ja tavoitteiden toteutuminen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

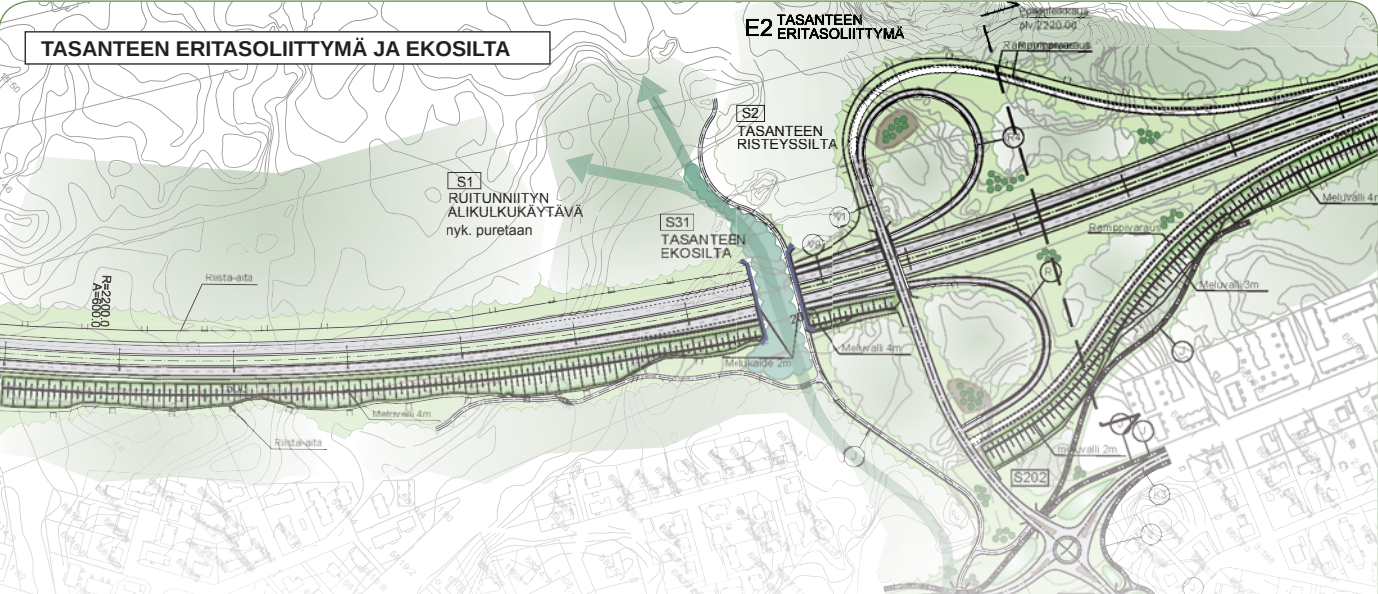
Hankkeessa toteutuu tavoite turvata valtakunnallisesti merkittävät pääliikenneyhteydet kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia yhteyksiä. Hanke hyödyntää nykyistä yhdyskuntarakennetta, edistää sen kehittämistä ja parantaa liikenneturvallisuutta. Hankkeella ei pirstota tarpeettomasti merkittäviä ja yhtenäisiä luonnonalueita ja tien estevaikutusta lievennetään ekologisin silloin ja alikulkukäytävin. Hanke edistää luonnonalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Liikenne

Hankkeen toteuttamisella moottoritieksi ja nelikaistaiseksi keskikaiteelliseksi tieksi turvataan valtakunnallisen päätieyhteyden laatutaso.

Hankkeella vähennetään merkittävästi liikennekuolemia ja henkilövahinko-onnettomuuksia pääteille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kaiteilla erotellut ajosuunnat poistavat nokkakolarit lähes kokonaan. Tasoliittymien poistaminen vähentää merkittävästi vaarallisia risteyskolareita. Tien reunaympäristö paranee ja riista-aidoissa olevat aukot saadaan suljettua. Kevyen liikenteen turvallisuus paranee, kun kevyen liikenteen yhteydet saadaan eritasoon. Laskennallisesti TARVA-ohjelman perusteella liikennekuolemat vähentyvät 1,7 kuolemasta vuodessa (2008) 0,7 kuolemaan vuodessa (2030). Kuolemaan johtaneet onnettomuudet vähenevät n. 59 % vuoteen 2030, vaikka liikennemäärän kasvu on voimakasta. Henkilövahinko- onnettomuusriski pienenee vastaavasti koko tarkasteluvälillä nykytilanteesta 7,5 (onn./100 milj. auto- km) ja valtatieparantamisen jälkeen 4,5 (onn./100 milj. auto-km).

Hankkeella parannetaan tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuutta ja toimintavarmuutta. Matka-ajan paremman ennustettavuuden lisäksi matka-aika lyhenee keskimäärin noin kolme minuuttia, mutta ruuhka-aikoina merkittävästi enemmän. Hankkeella parannetaan myös kevyen liikenteen ja paikallisen maankäytön liikennejärjestelyjä ja liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä.

Ympäristö

Tien rakentaminen kuluttaa uusiutumattomia luonnonvaroja. Nykyisen ajoradan käyttö edistää kuitenkin olemassa olevan infrastruktuuriin käyttöä ja sen parantaminen ei muodosta yhtenäistä yhdyskunta- tai luonnonalueita jakavaa ja pirstovaa uutta maastokäytävää. Hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia pohjavesiin. Olkahistenlahdella tiepenkereen leventämisen vaikutukset veden laatuun, eliöstöön ja virkistyskäyttöön eivät jää pysyviksi. Vaikutukset Natura 2000-verkoston kuuluville Kutemajärven suojelualueelle ja Soimasuolle jäävät vähäisiksi. Eläinten, kuten liito-oravien ja hirvieläinten, kulkuyhteyksiä on turvattu rakentamalla laadukkaita ekologisia liikulusiltoja ja alikulkukäytäviä. Ekologiset ja virkistysyhteydet ovat maakuntakaavan mukaiset.

Tien leventäminen ja uudet ja parannettavat eritasoliittymät aiheuttavat pysyviä maisemallisia muutoksia. Meluntorjuntarakenteet ovat pääosin metsitettäviä meluvalleja, jotka eivät sulje merkittäviä näkymiä tai aiheuta haitallisia muutoksia maisemakuvan kannalta tärkeillä alueilla. Olkahistenlahdella meluntorjuntarakenteet on esitetty toteutettavaksi yläosaltaan läpinäkyvinä, joten niiden vaikutus maisemakuvaan asutuksesta katsoen jää melko vähäiseksi.

Tien vaikutus kulttuuriperinnön kannalta arvokkaisiin rakennetun ympäristön kohteisiin jää melko vähäiseksi, koska kohteet sijaitsevat kaukana teialueesta tai tieympäristössä tapahtuvat muutokset eivät ole niiden kannalta merkittäviä.

Meluesteiden rakentamisella vähennetään suunnittelualaueen asukkaille tieliikenteestä aiheutuvia haittoja. Melutasoltaan ohjearvon ylittävä alue supistuu ja melulle altistuvien määrä jää alle puoleen nykyisestä. Meluntorjuntatoimenpiteiden jälkeen yli 55 dBA:n melualueen asukasmäärä on n. 590. Pakokaasujen haitta-aineiden sekä pölyn pitoisuudet ovat valtatievarrella pääosin alle raja- ja ohje-arvopitoisuuksien. Aitolahdentien liikenteen siirtymien osittain valtatielle parantaa hieman Aitolahdentien lähialueen ilmanlaatua. Liikenteen päästöihin voidaan vaikuttaa kaavoituksessa tehtävällä toimintojen sijoittelulla. Nurm-Sorila sijoittuu joukkoliikennevyöhykkeelle, jossa on mahdollista vähentää liikenteestä aiheutuvia kasvihuonepäästöjä. Suunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä joukko- ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiin parantamiseksi. Sujuva moottoritietasoinen yhteys säilyttää kuitenkin henkilöautoilun kulkumuoto-osuuden suurena.

Valtatien 9 parantaminen välillä Tampere–Orivesi

Talous

Hankkeen kustannusarvio on 110 miljoonaa euroa. Hankkeen yhteiskuntataloudelliset hyödyt 30 vuodelle (2015–2045) ovat 245,7 M€ nykykustannustasoon diskontattuna. Hankkeen hyötykustannussuhde (H/K) on 2,13.

Jatkotoimenpiteet

Yleissuunnitelman valmistuttua se pidetään vähintään 30 vuorokautta julkisesti nähtävillä Tampereen ja Oriveden kaupungeissa sekä Kangasalan kunnassa. Tällöin kaikilla asianosaisilla on mahdollisuus halutessaan tehdä yleissuunnitelmasta muistutus. Suunnitelmasta pyydetään lausunnot laajasti eri toimijoilta ja viranomaisilta.

Lisätietoja suunnitelmasta antavat:

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue
Harri Vitikka, puh. 040 727 8430
harri.vitikka@ely-keskus.fi

Suunnitelman laatineessa Destia Oy:ssä
Laura Soosalu, puh. 040 758 2105
laura.soosalu@destia.fi

Hankkeen internet-sivut ovat osoitteessa
www.tiehallinto.fi/vt9tampere-orivesi.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Yliopistonkatu 38 (Attila),
Postiosoite: PL 297, 33101 Tampere
Puhelinvaihe: 020 63 60050
www.ely-keskus.fi

www.ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valtatien 9 parantaminen välillä Tampere–Orivesi

Tampere, Kangasala, Orivesi

Yleissuunnitelma

Pirkanmaan ELY-keskus
2010

Suunnittelualueen lähtökohdat

Suunnittelukohde, valtatie 9 osuus välillä Tampere-Ori-vesi, sijoittuu Tampereen kaupungin, Kangasalan kunnan ja Oriveden kaupungin alueelle. Suunnittelujakso on pi-tuudeltaan 35 kilometriä.

Valtatie 9 on yksi Suomen tärkeimmistä päätieyhteyksistä ja osa kansainvälistä TEN-tieverkkoa (E63), joka on EU:n liikennepoliitikassa katsottu strategisesti merkittäväksi. Valtatie 9 on maan tärkein valtakunnallisia keskuksia yh-distävä poikittaisyhteys Länsi- ja Itä-Suomen välillä, jonka vaikutuspiirissä on 1,2 miljoonaa asukasta. Yhteydellä on keskeinen merkitys henkilöliikenteen, koulutuksen, palve-lujen ja asumisen lisäksi teollisuuden kuljetuksille ja jouk-koliikenteelle.

Erityisen tärkeällä päätieverkolla yleisenä tavoitteena on laatutasoltaan korkea, yhtenäinen ja turvallinen tie, jolla pääasiallinen nopeustaso on 100 km/h. Valtatie 9 ei täytä Tampereen ja Oriveden välillä Tampereen pään moottori-tieosuutta ja lyhyttä ohituskaistaosuutta lukuun ottamatta erityisen tärkeille pääteille asetettuja tavoitteita. Erityisesti liikenneturvallisuudessa on puutteita. Ohitusmahdollisuu-det ovat huonoja ja tien kapasiteetti loppuu ruuhka-aiкои-na. Myös maankäytön suunnittelu kasvu Normi-Sorinan alueella tulee vaikuttamaan liikenteen sujuvuuteen ja tur-vallisuuteen. Valtatiellä 9 ei ole Tampereen ja Oriveden välillä välittömästi tien läheisyydessä sijaitsevaa rinnak-kaistieyhteyttä.

Nykyisestä tiestä aiheutuu ympäristöhaittoina mm. melua, tärinää ja päästöjä. Valtatie aiheuttaa estevaikutuksen paikalliselle liikkumiselle ja alueen eläimistölle katkaisten tai rajoittaen luontaisia ekologisia yhteyksiä.

Valtatien keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL 2009) on Alasjärven ja Aitovuoren eritasoliittymien välillä 19 700 ajoneuvoa, Aitovuoren ja Ruutanan välillä 14 500 ajoneu-voa ja Ruutanan ja Oriveden välillä 10 000–10 800 ajo-neuvoa. Raskaan liikenteen osuus on 8–12 %.

Tiejakso kuuluu onnettomuustihedeltään päätieverkon vaarallisimpaan viidennekseen. Vuosina 2004–2008 suun-nittelualueella on tapahtunut vuosittain keskimäärin 12–13 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta, joissa on kuol-lut yksi ihminen.

Aikaisemmat suunnitteluvaiheet

Hanketta koskevista aikaisemmin laadituista suunnitel-mista ja selvityksistä merkittävimmät ovat: Vt 9 Tampe-re–Jyväskylä, yhteysvälin kehittämisselvitys 2003, Vt 9 rakentaminen moottoritieksi välillä Alasjärvi–Suinula, yleis-suunnitelma 1994, Alasjärven eritasoliittymän aluevaraus-suunnitelma 2000 ja Vt 9 parantaminen Oriveden eritasoliit-tymän kohdalla, tiesuunnitelma.

Kehittämisselvityksessä määriteltiin yhteysvälille toimen-pidejoukko, joilla valtatielle 9 voidaan varmistaa riittävä turvallisuustaso ja liikenteen sujuvuus vuoteen 2030 saak-ka. Tavoitetilassa noin vuonna 2030 väli Alasjärvi–Orivesi on moottoritie / keskikaiteellinen 2+2-tie, nopeusrajoitus 100 km/h.

Suunnittelun yhteydessä on toteutettu lain mukainen ym-päristövaikutusten arviointimenettely (YVA), joka päättyi 9.10.2009. Arviointiohjelmavaiheessa muodostettiin ar-vioitavaksi kolme vaihtoehtoa, jotka olivat vaihtoehto 0, vaihtoehto 0+ ja vaihtoehto 1. Arviointi- ja suunnittelutyön aikana päätettiin jättää pois vaihtoehto 0+, joka käytän-nössä olisi vaihtoehdon 1 vaiheittain toteuttamisen välivai-he. YVA-menettelyn jälkeen yleissuunnitelmassa viimeis-teltäväksi valittiin kehittämisvaihtoehto 1, joka perustuu nykyisen tien rakentamiseen koko suunnittelujaksolla neli-kaistaiseksi nykyisessä maastokäytävässä.

Suunnittelualueella on voimassa koko Pirkanmaalle laa-dittu 1. maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 29.3.2007. Maakuntakaavassa valtatie 9 on merkitty alkuosaltaan pääosin nykyisellä paikalla mootto-ritieksi parannettavana sekä Suinulan ja Oriveden välillä pääosin nykyisellä paikallaan merkittävästi parannettava-na valtatieenä. Suunnittelualueelle on merkitty lisäksi uudet Tasanteen ja Suinulan eritasoliittymät. Tampereen kanta-kaupunkia koskee lainvoimainen yleiskaava.

Tavoitteet

Yleissuunnitelmaa varten valtatien parantamiselle välillä Alasjärvi–Orivesi on laadittu tavoitteet, joissa on otettu huomioon sekä Tampere–Jyväskylä yhteysvälin tavoitteet että alueen paikalliset lähtökohdat. Hankkeen tavoitteet on ryhmitelty kansainvälisiin, valtakunnallisiin, seudullisiin ja paikallisiin tavoitteisiin. Hankkeen tavoitteena on saat-taa valtatie vastaamaan tasoltaan pääteille asetettuja vaa-timuksia parantamalla valtatien ja siihen liittyvän tiestön liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta.

Suunnittelutyössä on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka koskevat toimivaa aluera-kennetta, eheytyvää yhdyskuntarakennetta ja elinympä-ristön laatua, kulttuuri- ja luonnonperintöä, virkistyskäyttöä ja luonnonvaroja sekä toimivaa yhteysverkostoa ja ener-gianhuoltoa.

Toimenpiteet

- Tien mitoitusnopeus 100 km/h**
- Moottoritietä 9,5 km**
- 2+2 -kaistaista sekaliikennetietä 24,5 km**
- Muut maantiet 7 km, yksityistiet 39 km, kadut 1,9 km, kevyen liikenteen väylät 6,7 km, virkistysreitit 1,5 km**
- 10 eritasoliittymää, joista 6 uutta; Tasanne, Suinula, Säynäjärvi, Siitama, Yliskylä ja Oritupa ja 4 parannettavaa; Alasjärvi, Aitovuori, Tarastenjärvi, Orivesi**
- 36 rakennettavaa siltpaikkaa, 5 purettavaa siltaa**
- 3 laadukasta ekologista ylikulkusiltaa, 1 leveä riista-alikulku, 2 laadukasta ekologista alikulkusiltaa, 1 virkistysreitin alikulku, riista-aidat koko tiejaksolle**
- Meluntorjuntarakenteita yhteensä n. 12,5 km**
- Valaistus koko tiejaksolle**
- Liikenteen hallinta; 2 liikennekameraa, tiesääasemaa ja LAM-pistettä, muuttuva nopeusjärjestelmä ja automaattinen nopeusvalvonta**

Suunnitelman kuvaus

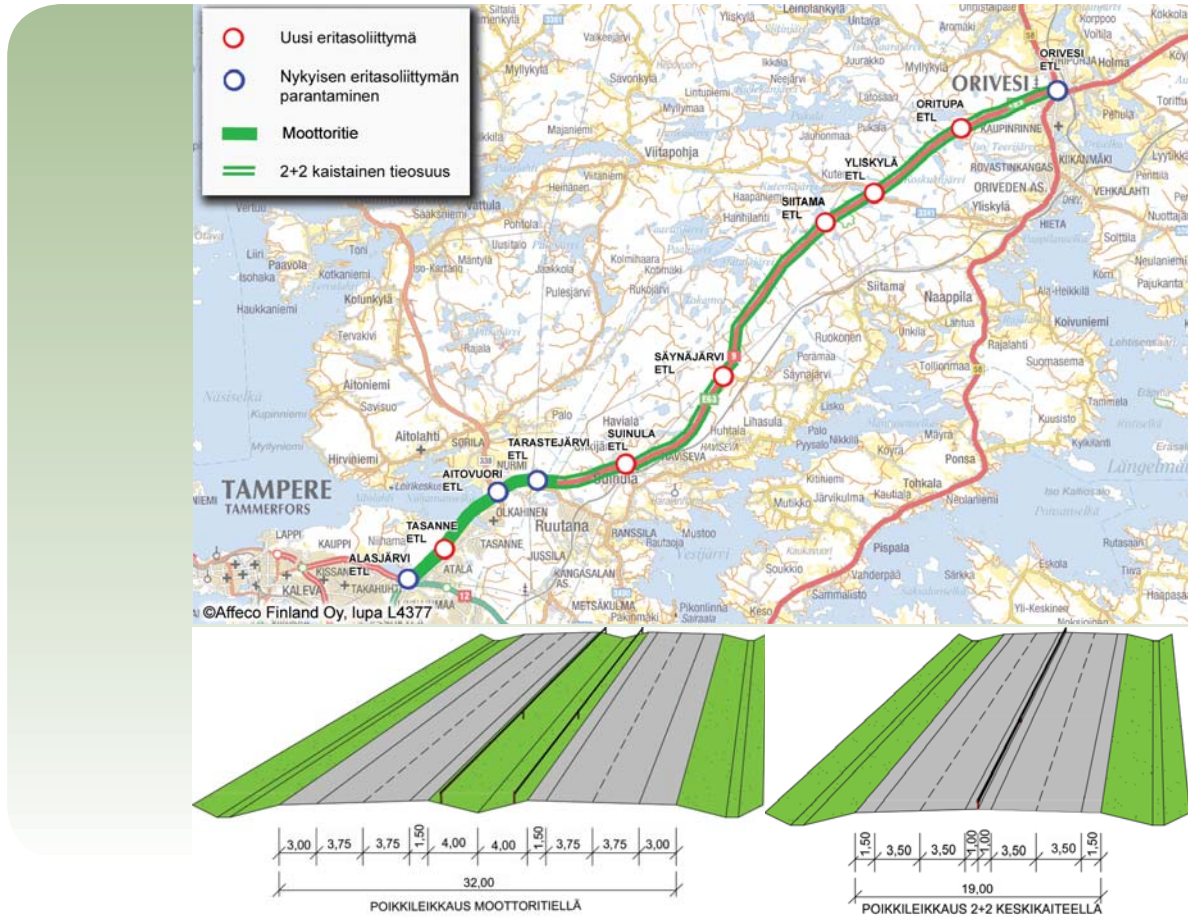
Valtatie 9 Tampereen ja Oriveden välillä parannetaan korkealuokkaiseksi 4-kaistaiseksi valtatieksi. Nykyiseen maastokäytävään sijoittuva tie toteutetaan moottoritienä Alasjärven ja Suinulan eritasoliittymän välisellä osuudella (n. 9,5 km) ja siitä Orivedelle 2+2-kaistaisena keskikai-teellisenä sekaliikennetienä (n. 24,5 km).

Tarastenjärven ja Suinulan välille järjestetään moottoritien rinnakaistien tasoinen yhteys moottoritien toteutuessa. Valtatien parantamisen yhteydessä katu- ja yksityistie-verkkoa täydennetään yhteyksien säilyttämiseksi. Valta-tien varteen rakennetaan koko matkalle rinnakaistie.

Hankkeeseen sisältyy 36 rakennettavaa siltpaikkaa ja 5 purettavaa siltaa. Tiejakson merkittävimmät sillat ovat Ta-santeen ekosilta ja Aitovuoren eritasoliittymien sillat. Kol-me vesistösiltaa rakennetaan nykyisten Olkahistenlahden vesistösiltojen rinnalle.

Suunnittelualueen ekologiset ja virkistysyhteydet on to-teutettu yli- ja alikulkuina. Tasanteen eritasoliittymään on suunniteltu korkealuokkainen leveä ekologinen silta. Lin-tukallion ja Säynäjärven kohdille kapea korkealuokkainen ekologinen silta, Kutemajärven ja Valkjärven kohdille kor-kealaatuiset pieneläinten alikulkujärjestelyt, Orituvan eri-tasoliittymän eteläpuolelle virkistysreitin alikulkukäytävä ja liittymän pohjoispuolelle leveä riista-alikulkukäytävä. Eko-logiset yhteydet toimivat myös virkistysreiteinä. Valtatien varsi varustetaan kokonaisuudessaan riista-aidoin.

Valtatien parantamisen yhteydessä toteutetaan myös ke-vyen ja joukkoliikenteen järjestelyjä. Valtatien moottoriväy-läosuudella ei sallita kevyttä liikennettä, vaan se ohjataan käyttämään erillisiä kevyen liikenteen väyliä tai valtatien rinnakkaisväyliä. Valtatielle toteutetaan Tasanteen, Aito-vuoren, Tarastenjärven, Suinulan ja Orituvan eritasoliitty-mien yhteyteen korkeatasoiset pikavuoropysäkit kevyen liikenteen järjestelyineen.

Liikenteen hallinnan osalta tavoitetilanteessa välillä Tam-pere–Orivesi on laitteet sään, kelin ja liikenteen seurantaa varten; ainakin kaksi liikennekameraa, tiesääasemaa ja LAM-pistettä. Tiejaksolla on muuttuva nopeusrajoitusjär-jestelmä, joka uusitaan. Automaattisen nopeusvalvonnan toteutuksesta päätetään jatkosuunnittelun yhteydessä.

Valtatielle esitetään toteutettavaksi uusia meluntorjun-tarakenteita, joilla lievennetään meluhaittoja Alasjärven ja Aitovuoren välisen tiejakson kohdalla, Onkijärven ja Suinulan kohdilla sekä Soimasuon Natura 2000 verkoston -kohteen sekä Oriveden kohdalla. Meluesteet ovat aitoja, kaiteita ja maavalleja.

Tieympäristön käsittelyn osalta tiejakso jakautuu kaupunkimaisiin, taajamamaisiin ja metsäisiin tie-jaksoihin. Tiejakson maisemallisesti merkittävim-mät kohteet ovat Olkahistenlahden vesistöylitys ja suunniteltu Aitovuoren eritasoliittymä. Tasanteen kohdalla ympäristön kannalta merkittävä on erita-soliittymän viereen suunniteltu ekosilta. Muilta osin tiemaisema on pääosin suljettua.